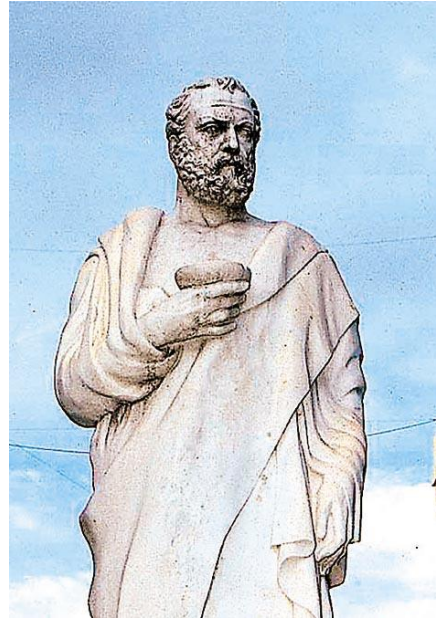

ΔΗΜΟΚΡΙΤΟΣ

Γέννηση και καταγωγή

Ο Δημόκριτος γεννήθηκε στα [Αβδηρα](#) της [Θράκης](#) γύρω στα 460 π.Χ από οικογένεια αριστοκρατικής καταγωγής, δημοκρατικών όμως πεποιθήσεων. Τα Αβδηρα, ανατολικά του ποταμού [Νέστου](#) στην ακτή της Θράκης, υπήρξαν [ιωνική αποικία](#) που ιδρύθηκε το 654 π.Χ. από κατοίκους των μικρασιατικών [Κλαζομενών](#). Ήταν η τρίτη πλουσιότερη πόλη της [Αθηναϊκής συμμαχίας](#) -έδινε φόρο 15 τάλαντα- και όφειλε τον πλούτο της στην άφθονη παραγωγή σιτηρών και στο γεγονός ότι αποτελούσε λιμάνι για τη διεξαγωγή του εμπορίου με το εσωτερικό της Θράκης. Στα Αβδηρα ο [Ξέρξης](#) ξεκούρασε το στρατό του το 480 π.Χ. κατεβαίνοντας προς τη νότια Ελλάδα. Σύμφωνα, μάλιστα, με μια μαρτυρία αυτός που φιλοξένησε τον Ξέρξη στην πόλη ήταν ο πατέρας του Δημόκριτου, αλλά γενικά η ιστορία αυτή θεωρείται από τους μελετητές ως πλαστή: το ανέκδοτο φαίνεται να προέκυψε από μια γενικότερη προσπάθεια σύνδεσης της ελληνικής φιλοσοφίας με την Ανατολή, αφού σύμφωνα μ' αυτό ο Ξέρξης άφησε στον πατέρα του Δημόκριτου κάποιους Μάγους, οι οποίοι μύησαν το Δημόκριτο στα μυστικά δόγματα της «φιλοσοφίας» τους. Όπως αναφέρει ο ίδιος ο Δημόκριτος στο *Μικρό διάκοσμο*, ήταν νέος όταν ο [Αναξαγόρας](#) ήταν γέρος. Με βάση αυτό το στοιχείο η ημερομηνία γεννήσεως που παραδίδει ο [Απολλόδωρος](#) (80η ολυμπιάδα=460-456 π.Χ.)^[1] φαίνεται λογικότερη από άλλες χρονολογίες που μας παραδόθηκαν

Τα έργα του

Από τα αποδιδόμενα στο Δημόκριτο έργα είναι σχεδόν βέβαιο ότι ο *Μέγας διάκοσμος* ήταν στην πραγματικότητα έργο του Λεύκιππου. Η πληροφορία αυτή προέρχεται από την [Περιπατητική Σχολή](#) και μπορεί να θεωρηθεί έγκυρη, αφού έχει την αφετηρία της στις ειδικές πραγματείες για το Δημόκριτο, που συνέταξαν τόσο ο [Αριστοτέλης](#) όσο και ο [Θεόφραστος](#). Στον Λεύκιππο αποδίδεται από τον [Αέτιο](#) και ένα άλλο έργο, το *Περί νου*. Δεν έχουμε λόγους να αμφιβάλουμε γι' αυτήν την πληροφορία. Το περιεχόμενο του έργου μπορεί να αποτελούσε μια επίθεση κατά της αναξαγόρειας θεωρίας για το Νου που διακοσμεί τα πράγματα. Αν κρίνουμε από τον αριθμό των έργων του Δημόκριτου, η συγγραφική του δραστηριότητα πρέπει να εκτεινόταν σε μια μεγάλη χρονική περίοδο. Δεν μπορούμε, ωστόσο, να αποδώσουμε διαφορετικά έργα σε διαφορετικές περιόδους της ζωής του, αφού κανένα απ' αυτά τα έργα δε σώθηκε ακέραιο. Ούτε και η δήλωσή του ότι έγραψε το *Μικρό διάκοσμο* 730 χρόνια μετά την πτώση της [Τροίας](#) (απ. Ι) μας βοηθά ιδιαίτερα στη χρονολόγηση του έργου, αφού αγνοούμε πότε τοποθετούσε τον τρωικό πόλεμο ο φιλόσοφος. Το ύφος του Δημόκριτου επαινόταν πολύ στην αρχαιότητα και αξιολογούνταν στο ίδιο επίπεδο μ' αυτό του Πλάτωνα και του Αριστοτέλη. Ήταν ποιητικό, αν και όχι σε στίχο, γοργό και με διαυγή εκφραστικά μέσα, διακρινόταν για τη μορφική του τελειότητα, την εύστοχη χρήση των λέξεων και τη σαφήνεια.

Κρίστη Μπότση
Νέλλας Σταύρος